Regionalt Forskningsfond Midt-Norge

Årsrapport 2017

Vedtatt av styret for Regionalt forskningsfond Midt-Norge 27. februar 2018

Innhold

Sammendrag/oppsummering 3

1 Bakgrunn og føringer 4

1.1 Om Regionalt Forskningsfond Midt-Norge 4

1.2 Styret 4

1.3 Regionale kjennetegn og utfordringer 5

1.4 Regionalt forskningsfond Midt-Norges arbeid i 2017, bestillingsbrevets føringer og ny handlingsplan 5

2. Aktiviteter i perioden 6

2.1 Styrets arbeid 6

2.2 Informasjonsaktiviteter 7

2.3 Tiltak for å nå spesielle målgrupper 7

2.4 Fagpaneler 7

2.5 Utlysninger i 2017 og respons på disse 8

2.5.1 Tildelinger i styremøte i mai 2017 9

2.5.2 Tildelinger i styremøte i desember 2017 10

2.5.3 Tildelinger fra omstillingsmidlene til Møre og Romsdal i 2017 12

2.5.4 Samlet oversikt over innvilgede prosjekter i 2017. 13

2.6 Samlede bevilgninger pr. 2017. 14

2.7 Rekruttering til andre virkemidler 15

3. Økonomi 16

3.1 Ramme og administrasjonskostnader 16

3.2 Tildelinger 16

3.3 Driftsregnskap og balanse 16

4. Resultatrapportering 18

4.1 Hovedresultater 2017 18

4.2 Måloppnåelse i forhold til Kunnskapsdepartementets retningslinjer. 18

4.3 Prosjektrapporter for formidling, ny virksomhet, innovasjon og kommersielle resultater 20

4.4 Evaluering av Regionalt Forskningsfond Midt-Norge 2010-2015. 21

5. Prosjekthistorier 22

5.1 Overvekt blant bygdebarn. 22

5.2 Produksjon av Polychaeta til bruk som mulig ingrediens i fôr til havbruksnæringen. 23

5.3 Gårdspensjonat gir livskvalitet og mestring 23

Vedlegg 1. Oversikt over personer i fagpanelene i 2017. 24

Vedlegg 2. Prosjekter finansiert av RFFMN inkl. omstillingsmidler (2017). 25

Sammendrag/oppsummering

Etter at fylkeskommunene vedtok nytt bestillingsbrev har Regionalt forskningsfond Midt-Norge (RFFMN) utarbeidet en ny handlingsplan for perioden 2017-2019. Dette skjedde i begynnelsen av 2017, og med denne framdriften betød det at første utlysning i 2017 (februar) er basert på den gamle handlingsplanen, mens andre utlysning (oktober) er etter ny handlingsplan. I tillegg hadde RFFMN i 2017 en utlysning med løpende søknadsfrist som ekstrainnsats over bedrifter som var rammet av oljeprisfallet.

Søknadsinngangen er fortsatt god, selv om det kom inn noe færre søknader på de ordinære utlysningene i 2017. Når det gjelder omstillingsmidlene kom det inn 13 søknader i 2017 og alle disse fikk støtte. Det har vært mange henvendelser om disse midlene, men søkerne får gjennom denne kontakten tidlig beskjed om de aktuelle prosjektene passer inn i ordningen, noe som gjør at det i praksis ikke leveres søknader som ikke er støtteverdige.

Til sammen har RFFMN i 2017 bevilget 23.1 mill. kroner til 42 forskningsprosjekter i regionen. Dette er en økning på ca. 10.6 mill., noe som i sin helhet kan tilskrives omstillingsmidlene. Uten disse ville både bevilgninger og antall prosjekter ligget på fjorårsnivå.

Styret har i 2017 gjennomført fire styremøter, hvorav ett som telefonmøte. Da det høsten 2017 sto igjen en del av omstillingsmidlene, førte dette til at styret på styremøte i september utvidet ordningen til også å gjelder andre enn SMBer, samtidig som det ble åpnet for at RFFMN kunne finansiere relevante støtteverdige søknader fra Møre og Romsdal som kom inn på den ordinære utlysningen i oktober. Dette ga styret mulighet til å støtte 17 kvalifiseringsprosjekter på styremøtet i desember.

Sekretariatet har møttes ukentlig på Skype og møtes også fysisk i forbindelse med forberedelsene til styremøtene. Sekretariatet møter på alle styremøtene – dette er viktig for å følge opp signaler fra styret i sekretariatsarbeidet.

Erfaringene med regionale vurderingspaneler/fagpaneler er fortsatt gode, men det er en utfordring med økt spredning tematisk av søknadene. Det er opprettet et nytt fagpanel i 2017 innenfor digitallisering/digitale tema.

Sekretariatet hadde i 2017 en besøksrunde til bedrifter og FoU-miljøer i Møre og Romsdal. I 2018 står søndre del av nye Trøndelag for tur.

RFFMNs aktivitet i perioden 2010-2015 ble i 2016 evaluert av Samfunnsøkonomisk analyse as. Siden rapporten kom først på nyåret i 2017 er en kort presentasjon av resultatene fra evalueringen tatt med i denne årsrapporten. Evalueringen viser at RFFMN er godt mottatt av vår målgruppe og at det utvilsomt fyller en etterspurt rolle i regionen. Videre sier evalueringen at RFFMN i stor grad har fulgt opp de politiske intensjonene fra bestillingen fra de tre fylkeskommunene.

1 Bakgrunn og føringer

1.1 Om Regionalt Forskningsfond Midt-Norge

Regionale Forskningsfond ble etablert i 2010 og omfatter fylkene Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Sør-Trøndelag fylkeskommune er vertsfylke for fondet og har ansatt sekretariatslederen. Møre og Romsdal og Nord-Trøndelag har alternert på styreleder- og nestledervervet. Møre og Romsdal har hatt styreledervervet i 2016 og 2017.

Sekretariatet har i 2017 disponert til sammen 2.5 stillinger og har bestått av følgende personer:

- Kari Merete Andersen, sekretariatsleder
- Linda Bye, Sør-Trøndelag fylkeskommune
- Øyvind Herse, Møre og Romsdal fylkeskommune
- Arild Egge, Nord-Trøndelag fylkeskommune
- Frank Sandnes, Nord-Trøndelag fylkeskommune

Forskningsrådets regionale representanter i fondsregionen, Lars André Dahle (Trøndelag) og Arthur Almestad (Møre og Romsdal), har vært viktige rådgivere for sekretariatet. Lars Andre Dahle gikk av med pensjon ved årsskiftet og det vil komme en ny person som regional representant for Trøndelag.

1.2 Styret

Det ble i 2016 oppnevnt nytt styre for Regionalt Forskningsfond Midt-Norge. Styret har i 2017 bestått av følgende:

Tabell 1 - Styret for Regionalt Forskningsfond Midt-Norge 2017

Styreverv	Navn	Stilling	Oppnevnt av
Styreleder	Bergljot Landstad	*Regional og næringssjef Møre og Romsdal fk*	Møre og Romsdal fk.
Nestleder	Anne M. Mevassvik	*Fylkesrådsleder Nord-Trøndelag fk*	Nord-Trøndelag fk
Styrerepr.	Marit Collin	*Adm.Dir, Kantega*	Sør-Trøndelag fk
	Stig Klomsten	*Komiteleder Sør-Trøndelag fk.*	Sør-Trøndelag fk
	Jon Aasen	*Fylkesordfører Møre og Romsdal fk*	Møre og Romsdal fk.
	Randi Segtnan	*Utdanningsdirektør, Nord-Trøndelag*	Nord-Trøndelag fk.
	Nora Marie Brandsfjell	*Sametingsrepresentant*	Sametinget
	Per Johan Røttereng	*Seniorrådgiver, INAQ AS*	Forskningsrådet
	Harald Nordal	*CEO Hypertermics Holding AS*	Forskningsrådet
Styreverv	**Navn**	**Stilling**	**Oppnevnt av**
Varamedlem	Sigbjørn Dunfjeld	*Fagkonsulent, Stiftelsen Rørosmuseet*	Sametinget
	Trude Olafsen	*Forretningsutvikler, AKVA Group ASA*	Forskningsrådet
	Iren M. S. Stoknes	*R&D Manager EPAX AS*	Forskningsrådet
	Terje Sørvik	*Fylkesråd for regional utvikling Nord-Trøndelag fk*	Nord-Trøndelag fk
	Maj Britt Lagesen	*Fylkesråd for utdanning, kultur Nord-Trøndelag fk.*	Nord-Trøndelag fk.
	Arnstein Hellem	*Banksjef, Sparebank 1 SMN*	Sør-Trøndelag fk.
	Rakel Skårslette Trondal	*Fylkesutvalgsmedlem Sør-Trøndelag fk.*	Sør-Trøndelag fk.
	Gunn Berit Gjerde	*Fylkesvaraordfører, Møre og Romsdal fk.*	Møre og Romsdal fk.

	Charles Tøsse	*Fylkesutvalgsmedlem, Møre og Romsdal fk.*	Møre og Romsdal fk.
	Ole Helge Haugen	*Fylkesplansjef, Møre og Romsdal fk*	Møre og Romsdal fk.
	Nils Gunnar Solli	*Administrasjonssjef, Møre og Romsdal fk.*	Møre og Romsdal fk.

Forskningsrådets regionale representanter har observatørstatus i styret.

1.3 Regionale kjennetegn og utfordringer

Regionens næringsliv består i hovedsak av små- og mellomstore bedrifter. RFFMN har bidratt til at bedrifter som tidligere ikke har søkt forskningsmidler nå gjør det, og dette vil fortsatt være en prioritert oppgave. Det er også etablert et GCE, flere NCE- og Arenaprosjekter samt bedriftsnettverk som har ambisjoner om økt bruk av FoU.

Samtidig preges Midt-Norge også av mindre og spredte nærings- og FoU-miljøer som har stor betydning for regionen. Næringsliv og offentlig sektor i regionen har varierende grad av FoU-erfaring. En utfordring for RFFMN er også å få bredde i deltakelsen fra de mindre FoU-miljøene. Etter universitets- og høgskolereformen (fra 2016) framstår regionen med en endret struktur for denne sektoren, i og med at Høgskolen i Ålesund og Høgskolen i Sør-Trøndelag er blitt en del av NTNU og Høgskolen i Nord-Trøndelag er fusjonert med Universitet i Bodø til Nord Universitet.

Regionalt forskningsfond Midt-Norge har over tid sett nødvendigheten av å mobilisere offentlig sektor i regionen til å ta aktivt del i forskningsprosjekter. Dette har også vært en prioritert oppgave, og det ser vi nå resultater av blant annet gjennom en økt søknadsinngang fra kommunene. Vi ser samtidig at det fortsatt er utfordrende, særlig for mindre kommuner, å prioritere forskning. Vi oppfordrer derfor til samarbeid både gjennom utlysningene og i kontakten med kommunene.

Fra 2018 er trøndelagsfylkene slått sammen til ett fylke, og ifølge intensjonene som ligger i regionreformen skal de regionale forskningsfondene inndeles etter samme struktur som de nye fylkene. Dette betyr at det midt-norske fondet i framtida vil bli delt i et fond for Trøndelag og ett fond for Møre og Romsdal.

1.4 Regionalt forskningsfond Midt-Norges arbeid i 2017, bestillingsbrevets føringer og ny handlingsplan

I 2016 vedtok de tre fylkeskommunene nye FoU/FoUI-strategier. Med utgangspunkt i disse ble det i 2016 utarbeidet og vedtatt nytt bestillingsbrev fra fylkeskommunene til fondsstyret. Siden bestillingsbrevet kom til styret først høsten 2016, ble ny handlingsplan for RFFMN ikke vedtatt før 27.februar 2017.

En konsekvens av dette ble da at det gamle bestillingsbrevet og Handlingsplan 2012-2015 ble lagt til grunn for utlysningen våren 2017, med innsatsområdene fra denne perioden:

1. Marin sektor
2. Verdikjede mat (blå og grønn)
3. Fornybar energi og miljøteknologi
4. Olje og gass (leverandørindustri)
5. Maritim sektor
6. Forskningsdrevet innovasjon i offentlig sektor.

<u>Ny handlingsplan</u>
Det nye bestillingsbrevet (2016) sier at RFF Midt-Norge skal bidra til å forsterke regionens konkurransemessige fortrinn og peker på tre overordna perspektiver for arbeidet: Bærekraft, Mobilisering i hele regionen og Samiske interesser.

Dette er lagt til grunn for den nye handlingsplanen som ble vedtatt i februar 2017. Denne har dermed en noe annen tematisk innretning enn den gamle og har følgende prioriterte forskningstema:

1. Kommunesektoren (Innovasjon i kommunal sektor)
2. Muliggjørende teknologier
3. Havrommet
4. Det grønne skiftet – bioøkonomi

Andre føringer - Omstilling innen petroleumsbaserte næringer.
For å møte utfordringene etter oljeprisfallet i 2015/2016 besluttet regjeringen å bruke de regionale forskningsfondene som ett av virkemidlene for å omstille den delen av næringslivet som var mest oljeavhengig. Derfor ble det midt-norske fondet i 2016/2017 tilført til sammen 16.5 mill. kroner fra staten, hvorav kr 15.3 mill. kroner som prosjektmidler. Disse midlene kan bare søkes på av bedrifter fra Møre og Romsdal. Siden midlene kom relativt sent i 2016 har trykket på søknadsbehandlingen kommet i 2017 (se også kap. 2.5.3).

2. Aktiviteter i perioden

2.1 Styrets arbeid

Det er i 2017 gjennomført fire styremøter; 27. februar (Stjørdal), 18. mai (telefonmøte) 19. september (Ålesund) og 7. desember (Stjørdal).

I styremøtet **27. februar** fikk styret orientering om resultatene fra evalueringen av RFFMN ved Rolf Røtnes fra Samfunnsøkonomisk analyse. I samme møte vedtok styret Handlingsplan (2017-2019) og Årsrapport 2016. I forbindelse med behandlingen av den nye handlingsplanen vedtok også styret økning i rammene for kvalifiseringsprosjekter fra 12 mill. kroner til 15. mill. kroner årlig fra 2018. I tillegg vedtok styret å lyse ut hovedprosjekter for 18 mill. kroner i 2018 og 8 mill. kroner i 2019.

I det andre styremøtet (**18. mai, telefonmøte**) tildelte styret kvalifiseringsstøtte etter utlysningen med søknadsfrist 15. februar. I dette møtet vedtok styret også en presisering av hva som er hensikten med kvalifiseringsstøtte og om enkelte søkere ut fra dette allerede er å anse som kvalifiserte. I samme møte fattet styret vedtak om endret støttegrense for hovedprosjektene i det denne ble satt til kr. 1.5 mill., samt at tidligere søkere i RFFMN som har mottatt kvalifiseringsstøtte skal prioriteres.

Styremøtet **19. september** ble avholdt på Norsk Maritimt kompetansesenter i Ålesund. I møtet ble det gitt en rekke orienteringer, bl.a. om senteret, samt klyngeprosjektene Blue Maritime og Blue Legasea. I tillegg var det orienteringer fra Oshaug Metall og Møreforskning. I forbindelse med styrets behandling av status for omstillingsmidlene til Møre og Romsdal ble det åpnet for søknader fra andre enn SMB-bedrifter med særskilt behov for omstilling.

I siste styremøte **7. desember** i Stjørdal tildelte styret kvalifiseringsstøtte etter utlysningen med søknadsfrist 11. oktober. Det ble fattet vedtak om å gjøre resterende omstillingsmidler til Møre og Romsdal tilgjengelig for søknader også i 2018. Styret fikk en orientering fra Trøndelag Forskning og Utvikling (TFoU) om deres RFF-prosjekter.

I mai var RFF Oslofjorden ansvarlig for **Årskonferansen for RFF**, og flere av styremedlemmene fra Midt-Norge deltok der.

2.2 Informasjonsaktiviteter

Det er i 2017 gjennomført flere informasjonsaktiviteter som ledd i RFFMNs aktivitet:

- Opplysningsvirksomhet om RFFMN overfor søkere/søknadsgrupper.
- Utsendelse av e-post i forbindelse med utlysning av midler.
- Oppdateringer og nyheter på nettsiden.
- Medlemmer i sekretariatet har vært i flere fora og markedsført RFFMN, både steder der vi har blitt invitert og steder der vi har invitert oss inn.
- Fagpersoner/bransjeansvarlige i fylkeskommunene har bidratt til å spre kunnskap om RFFMNs tilbud generelt og om aktuelle utlysninger.
- Som forrige år var sekretariatet på rundtur i ett av fylkene – denne gangen i Møre og Romsdal. I disse møtene er det gjensidig orientering fra RFFMN og de miljøene vi besøker.
- RFFMN bidrar til at virksomheter i Midt-Norge kommer med i internasjonalt samarbeid og får EU-midler som Horisont 2020. Dette gjøres gjennom kontakt med søkere, både potensielle søkere og de som allerede har prosjekter gående med støtte fra RFFMN.

2.3 Tiltak for å nå spesielle målgrupper

Fondsregionen har i 2017 videreført arbeidet med å øke kommunenes interesse og engasjement for forskningsbasert innovasjon. RFFMN ønsker å stimulere til flere gode søknader fra kommunene i forbindelse med framtidige utlysninger. Den nye handlingsplanen (2017-2019) har et spesielt fokus på kommunesektoren.

I forbindelse med de ekstraordinære omstillingsmidlene er det gjennomført møter med bedrifter, næringsklynger og næringsnettverk knytta til de petroleumsbaserte næringene som er lokalisert i Møre og Romsdal.

På RFFMNs utlysninger er det også lagt inn en oppfordring rettet mot aktører i regionen med samiske forskningsproblemstillinger om å søke RFFMN. I forbindelse med 100-årsjubileet for det første samiske landsmøtet som ble arrangert i Trondheim i 1917 ble det gjennomført et møte med representanter fra det samiske miljøet, der også tiltak for økt engasjement fra denne målgruppen inn mot mulighetene i RFFMN ble diskutert. Gjennom Forskningsdagene 2017 var et 40-talls representanter fra det samiske miljøet samlet i Steinkjer på et seminar i Steinkjer med samiske forskningstema.

Etableringen av fylkenes mobiliseringsprosjekter DistriktForsk (Trøndelag) og MobPro (Møre og Romsdal) er viktige tiltak som på sikt forventes å øke søknadsomfanget og søknadskvaliteten mot RFFMN.

2.4 Fagpaneler

Regionalt Forskningsfond Midt-Norge benytter fagpaneler når søknader om støtte til FoU-prosjekter vurderes. I bedriftsprosjekter og institusjonsprosjekter benyttes Forskningsrådets fagpaneler til å vurdere de forsknings- og innovasjonsfaglige aspektene av søknadene.

Når det gjelder søknader om kvalifiseringsstøtte har Regionalt Forskningsfond Midt-Norge også i 2017 benyttet regionale fagpaneler bestående av relevante eksperter/fagfolk fra bl.a. Innovasjon Norge, fylkeskommunene og fylkesmennene i de tre fylkene. De som deltar i fagpanelene må tilfredsstille samme krav som de nasjonale fagpanelene med hensyn til habilitet og taushetsplikt. En utfordring med panelarbeidet er at de etablerte panelene kan ha faglige begrensinger. Mens panelene består av personer knytta til RFFMNs innsatsområder representerte søknadstilfanget nå et breiere spekter, og til dels også en tverrfaglighet som utfordret fagpanelenes kompetanse. Sekretariatet har valgt å løse dette gjennom å selv ha rollen som panel på søknader som ikke naturlig faller inn under det etablerte

innsatsområdene. Erfaringene med dette er positive. Det økte fokuset på muliggjørende teknologier som kom i den nye handlingsplanen avstedkom også flere teknologirelaterte søknader. Mange av disse søknadene har sterke koplinger til temaet digitalisering. Derfor har vi opprettet et eget panel med fagfolk innenfor dette fagfeltet.

Panelmøtene gjennomføres nå gjennomgående som elektroniske møter, noe som innebærer betydelige kostnadsbesparelser. Også her er erfaringene positive – særlig sett i forhold til det økonomiske aspektet. Noen av paneldeltakerne påpeker likevel viktigheten av å treffes fysisk enkelte ganger, da dette gir de involverte fagpersonene anledning til gjensidig informasjon og faglig utvikling på tvers av fylkene. Dette er en viktig og verdifull tilleggsdimensjon utover selve søknadsarbeidet. I vedlegg bakerst i årsrapporten finnes en oversikt over fagpersonene som har deltatt i panelarbeidet regionalt i 2017.

2.5 Utlysninger i 2017 og respons på disse

Regionalt Forskningsfond Midt-Norge lyste i 2017 ut til sammen 12 mill. kroner på RFFMNs ordinære utlysninger. I tillegg hadde (og har) RFFMN en løpende utlysning (dvs. ingen søknadsfrist) på kvalifiseringsstøtte som er øremerket bedrifter i Møre og Romsdal med behov for omstilling som følge av den reduserte aktivitet i oljesektoren. Denne utlysningen avviker også fra de ordinære utlysningene av kvalifiseringsstøtte, gjennom at det maksimale støttebeløpet her er kr 800 000, mot kr 500 000 på de ordinære midlene.

De to andre utlysningene var ordinær kvalifiseringsstøtte rettet mot både næringsliv og offentlig sektor i regionen. Begge utlysningene var rettet mot de utfordringer og behov som næringslivet og offentlig sektor selv opplever som relevante.

Tabell 2 viser innsatsområder, prosjekttyper, økonomiske rammer og søknadsfrister for disse tre utlysningene.

Tabell 2 – RFF Midt-Norges utlysninger i 2017 (kroner)

Innsatsområder	Prosjekttype	Økonomisk ramme	Søknadsfrist
Åpen utlysning for bedrifter og offentlig sektor	Kvalifiseringsstøtte	4.0 mill. (bedrifter) 2.0 mill. (off. sektor)	15. februar
Åpen utlysning for bedrifter og offentlig sektor	Kvalifiseringsstøtte	4.0 mill. (bedrifter) 2.0 mill. (off. sektor)	11 oktober
Omstilling som følge av redusert aktivitet i oljesektoren.	Kvalifiseringsstøtte	15.3 mill.	Løpende

Det kom i alt 74 godkjente søknader på de to ordinære utlysningene. 5 søknader ble avvist på grunn av formelle feil, noe som er en klar forbedring fra fjoråret.

I tabell 3 under vises søknadsinngangen fordelt på innsatsområdene i RFFMN (inndelinga tom 2017). For å gi et inntrykk av søknadsutviklingen over tid, har vi i samme tabell satt inn søknadstallene for perioden 2014 - 2016 for de ordinære utlysningene på kvalifiseringsstøtte. Omstillingsmidlene kom først i 2016, derfor er det ikke historiske tall for disse.

Tabell 3 - Søknadsinngang 2014 -2017 – kvalifiseringsstøtte (godkjente søknader)

Søknader pr Innsatsområde	2014	2015	2016	2017	Totalt
Marin sektor	9	17	16	13	55
Maritim sektor	7	12	7	4	30

Fornybar energi og miljøteknologi	6	17	11	10	44
Olje og gass	5	2	2	1	10
Mat (blå og grønn)	10	17	16	16	59
Innovasjon i offentlig sektor	18	19	24	16	77
Annet	8	11	7	14	40
SUM søknader (ordinære innsatsområder)	63	95	83	74	315
Omstilling som følge av redusert aktivitet i oljesektoren.	-	-	6*	7	13
SUM søknader	63	95	89	81	328

*de 6 søknadene som kom inn på omstillingsmidlene i 2016 ble behandlet i 2017

Som tabellen viser er det et stabilt høyt søknadstall, og sammenlignet med de andre fondene ligger vi fortsatt høyt. For 2017 utgjør søknader på omstillingsmidlene 7 av totalt 81 søknader. Når vi trekker ut omstillingsmidlene ser vi at antall søknader har gått litt ned de to siste årene etter toppen i 2015.

Det er tidligere stilt spørsmål om det høge søknadsantallet var i overkant av hva vi kunne saksbehandle på en forsvarlig måte med de begrensede ressursene vi har i sekretariatet. I tillegg er det også en tankevekker at et høyt antall av søknadene nødvendigvis må avslås da de økonomiske rammene ikke tillater mer enn støtte til 12-13 av søknadene. Etter en prinsipiell diskusjon i styret om disse spørsmålene, ble det vedtatt at RFFMN skjerper kravene som står i utlysningsteksten mht. *«at forprosjekter som får kvalifiseringsstøtte skal ha klare intensjoner om videreføring som hovedprosjekt». (sitat fra styrevedtak 11.03.2016)* Dette ser ut til å ha virket. Søknadstallet i 2016 og 2017 har gått ned dersom vi holder omstillingsmidlene utenfor. Kvaliteten på søknadene har økt og færre søknader må avvises p.g.a formelle feil.

Ser vi på de ordinære utlysningene, viser tabellen at det i 2017 var flest søknader innenfor satsingsområdene marin sektor, mat og innovasjon i offentlig sektor. Disse prosjektene representerte et samlet omsøkt beløp på om lag 40.3 mill. kroner.

Når det gelder omstillingsmidlene er interessen for disse midlene økende, etter at det var relativt liten pågang da utlysningen først ble lagt ut. I 2017 har RFFMN mottatt mange henvendelser som også har resultert i mange prosjektinitiativ (se kap. 2.5.3).

2.5.1 Tildelinger i styremøte i mai 2017

Kvalifiseringsprosjekter med søknadsfrist 15. februar 2017.

På møte 18. mai 2017 behandlet styret søknader som kom inn på RFFMNs utlysning med frist 15.02.2017. Den økonomiske rammen på utlysningen var på 6 mill. kroner. Av dette var 2 mill. kroner øremerket Innovasjon i offentlig sektor.

I alt kom det inn 49 søknader på utlysningen, hvorav 7 søknader ble avvist i forvurderingen. Samlet søknadssum for de godkjente søknadene var på vel 20 mill. kroner. Tabell 4 gir en oversikt over søknadene fordelt etter innsatsområdene.

Tabell 4 – Mottatte, godkjente søknader om kvalifiseringsstøtte våren 2017, med omsøkte beløp fordelt etter innsatsområde

Innsatsområde	Antall søknader	Sum søknadsbeløp RFFMN
Marin sektor	7	3 400 000
Maritim sektor	2	1 000 000
Verdikjede mat	9	4 450 000
Fornybar energi og miljøteknologi (FEM)	7	3 390 000
Olje og gass	1	490 000
Innovasjon i offentlig sektor	10	4 773 000
Annet	6	2 687 000
Sum	**42**	**20 190 000**

Som vi ser av tabell 4 kom det inn flest søknader på innsatsområdene innovasjon i offentlig sektor og mat (blå og grønn mat samlet), samt fra marin sektor. I denne søknadsrunden kom det også flere søknader fra området Fornybar energi og miljøteknologi, og da med vekt på miljøteknologi. Vi ser at det er 6 prosjekter i kategorien Annet, altså utenom de etablerte fagpanelene til RFFMN.

Tabell 5 – Innvilgede søknader om kvalifiseringsstøtte vår 2017, med tildelt beløp fordelt etter innsatsområde.

Innsatsområde	Antall søknader innvilget	Sum tildelt støttebeløp RFFMN
Marin sektor	2	1 000 000
Maritim sektor	0	
Verdikjede mat	2	950 000
Fornybar energi og miljøteknologi (FEM)	1	500 000
Olje og gass	0	
Innovasjon i offentlig sektor	4	2 000 000
Annet	3	1 500 000
Sum	**12**	**5 950 000**

Av tabell 5 ser vi at det var innsatsområdene innovasjon i offentlig sektor, marin og verdikjede mat som tilsammen fikk mest ved denne tildelingen (8 av 12 prosjekter). Ett prosjekt innen innsatsområdet fornybar energi ble tildelt støtte, mens 3 prosjekter var i kategorien «annet». Tema på de 3 som fikk bevilgning i kategorien «annet» var teknologiutvikling knytta til helse, taleforståelse og brannvern.

Tema på de fire offentlige søknadene som ble innvilget var kystsoneplanlegging ifbm. taredyrking, boligutvikling, tjenesteutvikling knytta til mobbing og samhandling innen demensomsorg.

Tildelingsprosenten ved denne utlysningen var på 28.5 prosent.

2.5.2 Tildelinger i styremøte i desember 2017

Kvalifiseringsprosjekter med søknadsfrist 11. oktober 2017.

På styremøte 7. desember behandlet styret andre søknadsrunde på regional kvalifiseringsstøtte i 2017. Denne utlysningen hadde søknadsfrist 11.10.2017 og den økonomiske rammen på utlysningen var på 6 mill. kroner. Av dette var 2 mill. kroner øremerket Innovasjon i offentlig sektor.

Det var bestemt i styremøte 19. september at støtteverdige prosjekter fra Møre og Romsdal som kom inn på denne utlysningen kunne støttes gjennom omstillingsmidlene, noe som ga mulighet for å innstille noen flere søknader enn det som var angitt i utlysningen.

Dette var også den første utlysningen etter RFFMNs nye handlingsplan basert på det nye bestillingsbrevet (se også kap. 1.4)

I alt mottok RFFMN 32 søknader, og denne gangen var det ingen søknader som ble avvist i forvurderingen. Samlet søknadssum for de godkjente søknadene var på vel 15.2 mill. kroner. Tabell 6 (under) gir en tematisk oversikt over søknadene ved denne utlysningen fordelt etter innsatsområde.

Tabell 6 – Mottatte, godkjente søknader om kvalifiseringsstøtte høst 2017, med omsøkt beløp fordelt etter innsatsområde.

Innsatsområde	Antall søknader	Sum søknadsbeløp RFFMN
Marin sektor	6	2 660 000
Maritim sektor	2	1 000 000
Verdikjede mat	7	3 301 000
Fornybar energi og miljøteknologi (FEM)	3	1 285 000
Olje og gass	0	0
Innovasjon i offentlig sektor	6	3 000 000
Annet	5	2 500 000
Digitalisering	3	1 500 000
Sum	**32**	**15 246 000**

Som vi ser av tabell 6 kom det inn flest søknader på innsatsområdet verdikjede mat. Som vanlig var det også mange søknader innen marin og innovasjon i offentlig sektor. Som ved vårutlysningen var det en økende antall som ble kategorisert som «Annet». Som det også framgår av tabellen var tre av søknadene innenfor temaet Digitalisering. Dette førte bl.a. til at sekretariatet etablerte en nytt fagpanel.

I tabell 7 nedenfor ses innvilgede søknader på kvalifiseringsprosjekter med søknadsfrist 11. oktober 2017.

Tabell 7 – Innvilgede søknader om kvalifiseringsstøtte høst 2017, med innvilget beløp fordelt etter innsatsområde.

Innsatsområder	Antall søknader innvilget	Sum tildelt støttebeløp RFFMN	Omstillingsmidler M&R
Marin sektor	4	1 000 000	1 000 000
Maritim sektor	1		500 000
Verdikjede mat	3	801 000	500 000
Fornybar energi og miljøteknologi (FEM)	1	500 000	
Olje og gass			
Innovasjon i offentlig sektor	5	2 500 000	
Annet	2	1 000 000	
Digitalisering	1	500 000	
Sum	**17**	**6 301 000**	**2000 000**

Tabellen viser at 17 prosjekter ble innvilget i denne utlysningsrunden. Med et relativ lavt antall søknader ga dette en tildelingsprosent på 53, noe som er svært høyt sammenlignet

med tidligere utlysninger. Det var innsatsområdet innovasjon i offentlig sektor, marin og verdikjede mat som fikk tildelt mest midler også ved denne utlysningen. Som vi ser av tabellen er 4 av de 17 prosjektene som ble innvilget belastet omstillingsmidlene til Møre og Romsdal.

Fire av de fem innvilgede søknadene innen innovasjon i offentlig sektor var innenfor helsefeltet, mens en var innen spillteknologi.

Mange av de omsøkte og innvilgede prosjektene er innen teknologiområdet. Det er vanskelig å si om dette har å gjøre med om søkerne har tilpasset seg den nye handlingsplanen (med økt teknologifokus) som ligger tilgjengelig på RFFMNs nettside.

I tabell 8 under har vi framstilt de innvilgede prosjektene i en krysstabell ut fra gamle innsatsområder og nye tema. Denne viser en forholdsvis jevn fordeling ut fra de nye temaene.

Tabell 8 – Innvilgede søknader om kvalifiseringsstøtte høst 2017, med innvilget beløp fordelt etter gamle innsatsområder og nye tema.

Innsatsområder\tema	Muliggjørende Teknologier	Havrommet	Det grønne skiftet Bioøkonomi	Kommune sektoren	SUM Prosjekter
Marin sektor		3	1		4
Maritim sektor	1				1
Verdikjede mat		1	2		3
FEM	1				1
Olje og gass					
Innovasjon i offentlig sektor				5	5
Annet	2				2
Digitalisering	1				1
Sum prosjekter	**5**	**4**	**3**	**5**	**17**

2.5.3 Tildelinger fra omstillingsmidlene til Møre og Romsdal i 2017

Kvalifiseringsprosjekter med løpende søknadsfrist.
Kunnskapsdepartementet tildelte Regionalt forskningsfond Midt-Norge til sammen 16,5 mill. kroner i ekstraordinære midler i 2016 og 2017, fratrukket 7% i administrasjon har 15,3 mill. kroner vært tilgjengelige for prosjekter i næringslivet.

De ekstraordinære omstillingsmidlene, som kommer i tillegg til de ordinære prosjektmidlene, skal stimulere til omstilling i bedrifter og næringsnettverk i Møre og Romsdal som er rammet av redusert aktivitet i oljesektoren. RFFMN utlyste midlene i september 2016 med føringer om at Søkerne må være etablerte bedrifter eller næringsnettverk som ser mulighet til omstilling rettet mot nye markeder ved bruk av bedriftenes kjernekompetanse/-teknologi. Prosjektene skal utvikle og anvende eksisterende kunnskap på nye områder og bidra til bedre løsninger. Det kan tildeles inntil 800.000 kroner i støtte pr prosjekt, og det er løpende søknadsfrist og behandling. Sekretariatet og kompetansemeglere i Mobiliseringsprosjektet har gitt søkerne råd i søknadsprosessen.

Et fagpanel bestående av personer fra Innovasjon Norge, forskningsrådet og RFF Midt Norge behandler søknadene og lager innstilling. Styret i RFFMN har delegert vedtaksfunksjonen til et utvalg fra fondsstyret bestående av leder og nestleder, samt

styrerepresentanten fra Møre og Romsdal som er utpekt av Forskningsrådet. Fagpanelet har møttes syv ganger i 2017 for å behandle innkommende søknader.

Dialogen underveis i søknadsprosessen mellom sekretariatet og søkerne har medført at det i praksis ikke er gitt avslag på søknader. I sitt møte i september 2017, besluttet fondsstyret at sekretariatet gis anledning til å bruke av omstillingsmidlene til også å imøtekomme støtteverdige søknader fra Møre og Romsdal på utlysningen av den ordinære kvalifiseringsstøtten. Fra søknader som kom inn til oktoberfristen, fikk fire slike prosjekter støtte fra omstillingsmidlene. Dette betyr at 17 prosjekter har fått tilsagn om støtte for til sammen 10 895 000 kroner ved utløpet av 2017. Det sto da igjen 4 450 000 kroner tilgjengelig for nye søknader i 2018. Det er nå også åpnet opp for at andre enn SMB-bedrifter kan søke om disse midlene.

Når vi vurderer som helhet prosjektene som har fått støtte fra omstillingsmidlene ligger kvaliteten/karakterene generelt sett litt lavere enn det vi ser ved ordinære tildelinger av kvalifiseringsstøtte fra RFFMN, men kvaliteten er tilstrekkelig til å gi støtte. Vi ser også at etterspørselen etter denne typen prosjektstøtte ikke har vært så stor som man kanskje kunne forvente.

2.5.4 Samlet oversikt over innvilgede prosjekter i 2017.

Tabell 9 viser en samlet oversikt over antall prosjekt og innvilget beløp fordelt på RFFMNs innsatsområder i 2017. Tabellen omfatter kvalifiseringsprosjekter både gjennom de ordinære virkemidlene og omstillingsmidlene (det ble bare utlyst kvalifiseringsstøtte i 2017).

Tabell 9 - Innvilgede søknader i 2017. Antall, prosjekttype, innsatsområde og støttebeløp

Innsatsområde	Prosjekttype					
	Regionale kvalifiserings prosjekt	Bevilget beløp kvalifiseringsp rosjekt	Regionale kvalifiseringsp rosjekt Ekstramidler M&R	Bevilget beløp kvalifiseringsp rosjekt Ekstramidler M&R	Sum prosjekt per Innsats Område	SUM kr per innsats Område
Marin sektor	4	2 000 000	3	1 800 000	7	3 800 000
Maritim sektor	0	0	7	4 984 000	7	4 984 000
Verdikjede mat	4	1 751 000	1	500 000	5	2251000
Olje og gass	0	0	0	0	0	0
Fornybar energi og	2	1 000 000	0	0	2	1000000
Innovasjon i offentlig	9	4 500 000	0	0	9	4500000
Annet	6	3 000 000	6	3 611 000	12	6611000
Sum	**25**	**12 251 000**	**17**	**10 895 000**	**42**	**23 146 000**

Som tabellen viser, innvilget fondet om lag 23.1 mill. kroner til 42 nye prosjekter i 2017 – alle kvalifiseringsprosjekter. Ser vi bort fra «annet»-kategorien er det maritim sektor som har mottatt mest midler i 2017. Det er bevilgningene gjennom omstillingsmidlene til Møre og Romsdal som trekker opp tallene for disse to kategoriene. «Annet»-kategorien består i hovedsak at teknologiprosjekter som vanskelig lar seg kategorisere innenfor de andre områdene. Det ble ikke bevilget til prosjekter innen innsatsområdet olje/gass i 2017 og det var ingen søknader innen dette området. Men prosjektene som er finansiert av omstillingsmidlene handler i all hovedsak om prosjekter fra bedrifter som har maritim sektor/olje og gass som sitt hovedmarked.

For de regionale fondene er det en målsetting å oppnå kjønnsbalanse i forskningsprosjektene. Det stilles ikke stringente krav om dette i søknadene, men søkerne må likevel belyse dette perspektivet i søknadene. Prosjektleders kjønn er en indikator på hvordan dette er ivaretatt, selv om det ikke fullt ut beskriver situasjonen.

Tabell 10 - Antall prosjekter og innvilget beløp fordelt etter kjønn - tildelinger 2013 - 2017 (bevilget beløp er i mill. kroner)

Prosjektleders kjønn	2013		2014		2015		2016		2017	
	Antall prosjekt	Bevilget beløp	Antall prosjekt	Bevilget beløp	Antall prosjekt	Bevilget beløp	Antall prosjekt	Bevilget beløp	Antall prosjekt	Bevilget beløp
Kvinne	4	4 .2	17	9.6	18	22.1	10	4.7	15	7.7
Mann	23	20.1	36	19	20	26.1	15	7.5	27	15.5
Sum	**27**	**24.3**	**53**	**28.6**	**38**	**48.2**	**25**	**12.2**	**42**	**23.2**

Tabell 10 viser utviklingen i antall prosjekt og innvilget beløp fordelt etter prosjektleders kjønn for tildelinger i perioden 2013-2017. Med unntak av årene 2015 og 2016, som har en noenlunde jevn fordeling mellom kjønnene, viser tallene at det er en overvekt av mannlige prosjektledere og at disse samlet rår over mer av fondsmidlene enn de kvinnelige prosjektlederne.

2.6 Samlede bevilgninger pr. 2017.

Tabell 11 viser de samlede bevilgningene fra fondet pr. 31.12.2017. Oversikten omfatter alle prosjekter i prosjektdatabasen inkludert prosjekter innvilget gjennom fellesutlysninger, samt omstillingsmidlene til Møre og Romsdal. Tabellen tar ikke hensyn til annulleringer eller at enkelte prosjekter er gjennomført i redusert omfang.

Tabell 11 - Samlet portefølje pr. 31.12.2017 fordelt på innsatsområde og prosjekttyper, inkludert fellesutlysninger og omstillingsmidler (kilde Norges Forskningsråd - tallene bearbeidet av RFFMN).

Innsatsområde	Antall prosjekt	SUM kr innsatsområde (mill. kr)	Prosent pr innsatsområde
Marin sektor	63	64,6	26,3 %
Maritim sektor	29	22,4	9,1 %
Verdikjede mat	58	51,5	21,0 %
Olje og gass	6	2,5	1,0 %
Fornybar energi og miljøteknologi	30	27,1	11,0 %
Innovasjon i offentlig sektor	66	63,5	25,9 %
Andre næringer	18	9,35	3,8 %
Samisk	1	4,5	1,8 %
	271	**245,45**	**100 %**

Av tabellen ser vi at samla bevilgninger fra fondet fram til årsskiftet 2017/2018 er på i overkant av 245 mill. kroner, og at det til sammen er finansiert 271 prosjekter (42 nye i 2017).

Det er innen innsatsområdet marin sektor det er bevilget mest midler, med 64,6 mill. kroner eller vel 26 % av de bevilgede midlene fordelt på 63 prosjekter.

Innovasjon i offentlig sektor er det området hvor det er bevilget nest mest midler. Her har RFFMN samlet bevilget 63.5 mill. kroner, eller i underkant av 26 % av midlene til 66 prosjekter.

Det har også gått betydelige midler til verdikjede mat (blå og grønn sektor). Her er det bevilget nesten 51.5 mill. kroner, eller 21 % av midlene fordelt på 58 prosjekter.

Innen satsingsområdet fornybar energi og miljøteknologi (FEM) har RFFMN i perioden bevilget 27.1 mill. kroner til 30 prosjekter. Dette representerer 11 % av de samlede bevilgningene.

Når det gjelder feltet olje og gass er det bevilget 2.5 mill. kroner eller 1% av midlene. Dette gjelder 6 prosjekter. Det kom ikke inn søknader på dette området i 2017.

Innen innsatsområdet maritim sektor er det bevilget 22,4 mill. til 29 prosjekter. Det utgjør 9 % av den totale porteføljen. Som tidligere nevnt er det i 2017 innvilget 10,9 mill. kroner til prosjekter innen bransjer som er rammet av nedgangen i oljesektoren, men disse er altså ikke innenfor selve oljebransjen.

Tabellen under viser tildelinger foretatt i 2016 og 2017 fordelt etter kategoriene universitets- og høgskolesektor, forskningsinstitutt og næringsliv.

Tabell 12 - Antall prosjekter og innvilget beløp fordelt på type virksomhet - tildelinger 2016 og 2017 (bevilget beløp er i mill. kroner)

	2016			2017		
Type virksomhet/sektor	**Antall prosjekter**	**Bevilget beløp**	**Prosent av bevilgninger**	**Antall prosjekter**	**Bevilget beløp**	**Prosent av bevilgninger**
Næringsliv	9	4.5	37	29	16.8	73
Forskningsinstitutter	9	4.3	35	6	2.8	12
Universitets- og høgskolesektoren	3	1.4	12	4	2.0	9
Offentlig sektor	4	2.0	16	3	1.5	6
Sum	**25**	**12.2**	**100**	**42**	**23.2**	**100**

Tabell 12 viser at næringsliv har mottatt desidert flest prosjekter og mest støtte i 2017. 29 av de 42 innvilgede prosjektene har næringsaktører som prosjektansvarlig. At omstillingsmidlene bare kan bevilges til bedrifter er bakgrunnen for noe av dette. For de tre andre kategoriene er fordelingen relativt jevn.

Kategoriseringen tar utgangspunkt i prosjektansvarlig – det vil si den som er kontraktspart med RFFMN og som får utbetalt FoU-støtten. Det er imidlertid verdt å merke seg at nær sagt alle prosjekter som RFFMN har støttet består av samarbeidskonstellasjoner som inkluderer partnere fra FoU, næringsliv og/eller offentlig sektor. Flere av prosjektene som gjennomføres med instituttsektoren og UiH-sektoren er kategorisert som offentlige prosjekter, dvs. de tar opp problemstillinger knytta til denne sektoren og vil komme den til gode.

2.7 Rekruttering til andre virkemidler

Regionalt Forskningsfond Midt-Norge har en ambisjon om å rekruttere aktuelle prosjekter til andre virkemidler. Ikke alle søknadene som kommer inn tilfredsstiller kravene til et forskningsprosjekt, men kan likevel ha høy kvalitet og stort utviklingspotensial.

RFFMN har begrensede ressurser til å utføre slike aktiviteter. En formell side av dette er også at det må innhentes tillatelser fra hver enkelt søker før en søknad kan sendes videre. Erfaringene er at dette tar mye tid og at bare et fåtall søknader har oppnådd finansiering hos andre finansieringskilder. Men det har skjedd ved et par tilfeller også i 2017.

Ellers er det i det daglige arbeidet mange henvendelser om prosjektideer som er på et tidlig stadium, og i noen tilfeller vil disse passe bedre hos andre finansiører. RFFMN har i den sammenheng god kontakt med Innovasjon Norge og mobiliseringsprosjektene i Trøndelag og Møre og Romsdal, dit mange søkere henvises.

3. Økonomi

3.1 Ramme og administrasjonskostnader

Regionalt forskningsfond Midt-Norge mottok fra Kunnskapsdepartementet for 2017 et tilskudd på 31 516 000 kroner, 27 479 kroner som ordinær tildeling og et ettårig tilskudd rettet mot områder med store omstillingsbehov i Møre og Romsdal på 4 037 000 kroner.

Regionalt forskningsfond Midt-Norge hadde i 2017 administrasjonskostnader på 2 417 539 kroner. 200 000 kr av dette var delbetaling av evalueringen (første del ble betalt i 2016). Av administrasjonsutgiftene var 39 158 kroner utgifter til styremøter.

Administrasjonskostnadene tilsvarer 7,7 % av tildelingen fra Kunnskapsdepartementet. Av administrasjonskostnadene utgjør 16% utgifter direkte til styremøter.

3.2 Tildelinger

RFFMN innvilget støtte etter ordinær tildeling fra Kunnskapsdepartementet på 12 251 000 kroner til 25 nye prosjekter i 2017 (jf tabell 9). Årsaken til at utlyst sum ikke er hele tilskuddet fra Kunnskapsdepartementet er at RFFMN i handlingsplanen for 2017-2019 har lagt opp til utlysninger i 2018 på større summer enn årlig tilskudd. Dermed blir noe av tilskuddet fra 2017 overført til 2018.

Videre ble det bevilget 10 895 000 kroner til 17 prosjekter i Møre og Romsdal med bakgrunn i de ekstraordinære tildelingene i 2016 og 2017 fra Kunnskapsdepartementet til områder med store omstillingsbehov. En detaljert oversikt over tildelingene finnes i kap 2.5.

Samla bevilgninger fra RFFMN fram til årsskiftet 2017/2018 er på vel 245 mill. kroner, og til sammen er det finansiert 271 prosjekter. I kapittel 2.6 er dette utdypet.

3.3 Driftsregnskap og balanse

RFFMN har ved tildelingene i 2015 og tidligere ligget noe over de årlige rammene, og 2016 hadde vi et år der RFFMN søkte å komme til en balanse mellom utlysningene og de årlige rammene. Dette er oppnådd, og siden 31.12.2016 har RFFMN vært i balanse når det gjelder tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og vedtak om støtte til regionale FOU-prosjekter.

Tabell13 viser driftsregnskap og balanse for 2017.

Tabell 13 – Driftsregnskap 2017.

REGNSKAP 2017			
Regionalt Forskningsfond Midt-Norge			
HOVEDOVERSIKT DRIFTSREGNSKAP			
	Konto	**Regnskap 2017**	**Regnskap 2016**
Brukerbetalinger	**600:619**	0	-176 100
Andre salgs- og leieinntekter			
Overføringer med krav til motytelse	**700:789**	-31 576 892	-43 865 659
Overføringer uten krav til motytelse	**800:899**		
Sum driftsinntekter		**-31 576 892**	**-44 041 759**
Lønnsutgifter	**(010:089)+ (160:169)**	749 182	743 053
Sosiale utgifter	**090:099**	254 413	252 157
Kjøp av varer og tjenester som inngår i foretakes tjenesteproduksjon	**(100:285)- (160-169)**	363 945	659 535
Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon	**300:389**	700 000	711 685
Overføringer	**400:499**	7 864 678	12 594 199
Avskrivninger	**590:599**		
Fordelte utgifter	**290-790,- 690**		
Sum driftsutgifter		**9 932 218**	**14 960 629**
Brutto driftsresultat		**-21 644 675**	**-29 081 130**
Renteinntekter og utbytte	**900:909**	-1 673 247	-2 210 533
Mottatte avdrag på utlån	**920:928**		
Sum eksterne finansinntekter		**-1 673 247**	**-2 210 533**
Renteutgifter og låneomkostninger	**500:509**		
Avdrag på lån	**510:519**		
Utlån	**520:528**		
Kjøp av aksjer og andeler	**529**		
Sum eksterne finansutgifter		**0**	**0**
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		**-1 673 247**	**-2 210 533**
Motpost avskrivninger	**990:999**		
Netto driftsresultat		**-23 317 921**	**-31 291 663**
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	**930:939**		
Bruk av disposisjonsfond	**940:947**		
Bruk av bundne driftsfond	**950:959**		
Sum bruk av avsetninger		**0**	
Overført til investeringsregnskapet	**570:579**		
Regnskapsmessig mindreforbruk	**580**		
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	**530:539**		
Avsatt til disposisjonsfond	**540:547**		
Avsatt til bundne fond	**550:559**	-23 317 921	-31 291 663
Sum avsetninger		**-23 317 921**	**-31 291 663**
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk		**0**	**0**

Bundet fond	**Kostra art/balanse**	**2017**
IB 01.01.	251.080.042	(14 298 778)
Netto bruk av avsetning	(540-940)	(23 317 921)
UB 31.12.	251.080.042	(37 616 699)

4. Resultatrapportering

4.1 Hovedresultater 2017

I 2017 har fondsstyret behandlet 87 søknader med en samlet søknadssum på omlag 44 mill. kroner. Dette gjelder 3 utlysninger, hvorav en av utlysningene var ekstraordinær og rettet mot omstillingsutfordringer innen oljeindustrien i Møre og Romsdal. I 2017 er det kun utlyst midler til kvalifiseringsprosjekter, og det ble til sammen bevilget 23.2 mill. kroner til 42 prosjekter. Av dette var 10,9 mill. bevilget av omstillingsmidlene til Møre og Romsdal.

Næringsliv har mottatt støtte til 29 av de 42 prosjektene, mens forskningsinstitutter, universitet/høgskoler og offentlig sektor har færre prosjekter. Dette forklares delvis med at omstillingsmidlene bare kan søkes inn av bedrifter, men også om en ser bort fra dette er andelen prosjekter som går til næringsliv større i 2017 enn tilsvarende i fjor.

RFFMN har hatt strammere utlysninger og tydeligere krav, og ser en ønsket nedgang i søknadstall og færre formelle avvisninger i 2017 enn i 2016.

4.2 Måloppnåelse i forhold til Kunnskapsdepartementets retningslinjer.

Tabell 14 under viser en oppsummering av RFFMNs måloppnåelse sett i sammenheng med formål med regionale forskningsfond slik de er beskrevet i retningslinjene fra Kunnskapsdepartementet («Retningslinjer for regionale forskningsfond» fastsatt av KD 23. oktober 2009, sist revidert 1.juli 2016 med virkning fra den dato).

Tabell 15 - Måloppnåelse i forhold til Kunnskapsdepartementets retningslinjer

Hovedmål	Måloppnåelse 2017
Styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling.	Det er i 2017 bevilget 23.2 mill. kroner til forskningsprosjekter innen viktige områder for vår region. Prosjektene representerer et samlet omfang av forskning på nærmere 50 mill. kroner for regionen. RFFMN har bidratt til å sette forskningsdrevet regional innovasjon og utvikling på agendaen hos offentlig sektor, næringsliv og FoU-institusjoner i regionen.
Mobilisere til økt FoU-innsats i regionen.	I 2017 har RFFMN gjennom sine utlysninger bidratt til en FoU-aktivitet med samlet budsjett på ca. 50 mill. kroner som ikke ville blitt realisert uten RFFMN. Vi har også i 2017 hatt en målrettet innsats for å mobilisere til forskningsdrevet innovasjon i offentlig sektor. Selv om bare et begrenset beløp er bevilget til prosjekter der offentlig sektor selv er prosjektansvarlig, er det i 2017 gitt støtte til mange prosjekter i regi av FoU-institusjonene der offentlige aktører deltar aktivt i prosjektene, og hvor forskningstemaene er knytta til sektoren.
Bidra til økt forskningskvalitet og utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionen	FoU-miljøene i regionen er en sentral målgruppe for RFFMN. I utlysningene er FoU-miljøene sammen med bedrifter og kommuner dem vi henvender oss til. I prosjekter der bedrifter eller kommuner er søkere, stilles det også krav om at det skal være samarbeid med FoU-aktører. Selv om FoU-miljøene som bidrar kan være lokalisert utenfor fondsregionen, er de fleste FoU-aktørene lokalisert i regionen. FoU-miljøene i regionen har også selv levert mange og kvalitativt gode søknader på RFFMNs utlysninger av kvalifiseringsstøtte.

Skape utviklings- og læringsarenaer der regionale erfaringer kan drøftes i relasjon til nasjonal og internasjonal kunnskap og aktiviteter	Sekretariatet har deltatt aktivt på arenaer der sekretariatene og Forskningsrådet møtes både for erfaringsutveksling og kunnskapsoppbygging. Sekretariatslederne i alle de sju fondsregionene har møttes flere ganger i løpet av året for å utveksle erfaringer, og har delt disse med Forskningsrådet. Sekretariatet har besøksrunder i regionen, for å gjøre seg bedre kjent med regionen og for å gjøre RFFMN bedre kjent hos aktuelle miljø. I 2017 besøkte sekretariatet Møre og Romsdal og hadde da flere møter både med næringsaktører og regionale FoU-miljøer. Sekretariatet gjennomfører årlige møter med de største prosjektene – dette er en viktig arena for læring både for sekretariatet og de som gjennomfører prosjektene.
Sørge for tett samspill mellom aktiviteter i regionene og deres relasjoner til andre nasjonale og internasjonale programmer	Som en oppfølging av Forskningsrådets regionale satsing FORREGION startet 2017 mobiliseringsprosjektene MobPro (Møre og Romsdal) og DistriktForsk (Trøndelag). Her er fylkeskommunen gitt en mer sentral rolle, og det regionale samarbeidet mellom aktørene blir derfor en viktig suksessfaktor. En viktig premiss for dette arbeidet er en sterkere kopling mellom RFF og den nye satsingen. Dette vil være sentralt for å rekruttere til prosjekter i RFFMN. I regionen er begge prosjektlederne en del av sekretariatet, noe som gir god kopling og god sammenheng mellom satsingene. Det er gjennomført møter/samhandling med Forskningsrådet for å bidra til å utnytte de samlede virkemidlene på en god måte. Forskningsrådets regionale representanter har også bidratt til koordinering i forhold til nasjonale og internasjonale program. Fagpanelene gir de regionale aktørene i Innovasjon Norge, Fylkesmannen og fagfolkene i fylkeskommunene en god oversikt over aktuelle forskningsinitiativ i regionen. RFFMN har i 2017 videreført policyen med at kvalifiseringsprosjektene skal ha klare planer om videreføring som forskningsprosjekt – enten som hovedprosjekter hos RFFMN selv, eller rettet mot nasjonale og internasjonale finansieringskilder. Dette er en måte å sile ut prosjekter med ambisjoner, og det sporer aktørene til å tenke konkret hvor man tenker å søke finansiering.
Ivareta samiske forskningsinteresser og -behov.	Fylkenes bestillingsbrev og den nye handlingsplanen har klare ambisjoner om økt forskningsaktivitet knytta til samiske problemstillinger. Det er god kommunikasjon med Sametinget for å mobilisere sterkere til prosjekter med samiske tema framover, og i 2017 ble det gjennomført et møte mellom sekretariatet og det samiske miljøet i regionen der dette var tema. I forbindelse med Forskningsdagene 2017 ble det arrangert et eget forskningsseminar der samiske forskningstema sto i fokus. RFFMN oppfordrer i sine utlysninger spesielt aktører med samiske problemstillinger om å søke.

4.3 Prosjektrapporter for formidling, ny virksomhet, innovasjon og kommersielle resultater

Tabellene nedenfor viser formidlingsresultater og innovasjon fra forskningsprosjekter støttet av RFFMN, i henhold til rapportering fra prosjektene per 31. desember 2017.

Prosjektene som RFFMN har finansiert så langt har, som tabellene 16 og 17 under viser, bidratt til en betydelig aktivitet knytta til formidling og publikasjoner. Tabell 18 viser at prosjektene så langt har 211 kommersielle resultat, bl.a. 20 i perioden. Tabell 19 viser at prosjektene bare i liten grad har ført til etablering av nye foretak, men har ført til mange nye forretningsområder for bedriftene. Rapporteringen viser også at prosjektene har ført til innføring av et betydelig antall nye metoder/modeller/teknologier for økt verdiskaping (tabell 20).

Tabell 16 - Resultatformidling iht. rapportering fra prosjektene 31.12.2017

Resultatformidling	**Antall**
Formidlingstiltak gjennomført mot relevante målgrupper	625
Allmennrettede formidlingstiltak	211
Oppslag i massemedia	131
Sum resultatformidling	**967**

Tabell 17 - Publikasjoner iht. rapportering fra prosjektene 31.12.2017

Publikasjon	**Antall**
Publiserte artikler i vitenskapelige tidsskrifter	50
Publiserte artikler i andre faglige tidsskrifter	63
Utgitte bøker	9
Publiserte foredrag fra nasjonale møter/konferanser	113
Publiserte foredrag fra internasjonale møter/konferanser	62
Øvrige rapporter, foredrag, presentasjoner fra faglige møter	250
Doktorgrader	10
Sum publikasjon	**557**

Tabell 18 - Kommersielle resultater iht. rapportering fra prosjektene 31.12.2016

Kommersielle resultater med bidrag fra prosjektet	**Antall**
Ferdigstilte nye/forbedrede produkter	67
Ferdigstilte nye/forbedrede prosesser	78
Ferdigstilte nye/forbedrede tjenester	43
Registrerte patenter	20
Inngåtte lisensieringskontrakter	3
Sum kommersielle resultater med bidrag fra prosjektet	**211**

Tabell 19 - Ny virksomhet iht. rapportering fra prosjektene 31. desember 2017

Ny virksomhet	**Antall**
Nye foretak som følge av prosjektet	11
Nye forretningsområder i eksisterende bedrift	31
Sum ny virksomhet	**42**

Tabell 20 - Nye forbedrede metoder/modeller/teknologier for økt verdiskaping – per. 31. 12.2017

Innføring av nye/forbedrede metoder/modeller/teknologier for økt verdiskaping	Antall
Innført ny teknologi/prosess/tjeneste i eget foretak	89
Samarbeidende bedrifter har innført ny teknologi/prosess/tjeneste	79
Sum innføring av nye/forbedrede metoder/modeller/teknologier for økt verdiskaping	**168**

4.4 Evaluering av Regionalt Forskningsfond Midt-Norge 2010-2015.

Regionalt forskningsfond Midt-Norge er evaluert for perioden 2010-2015. Evalueringen er publisert som Rapport nr. 1-2017 fra Samfunnsøkonomisk analyse AS og heter *Evaluering av Regionalt forskningsfond Midt-Norge Rapport 56-2017*. Nedenfor gis en stikkordsmessig oppsummering av noen sentrale funn i evalueringen. For mer utdypende beskrivelser av resultatene vises til selve evalueringsrapporten.

Regionalt forskningsfond Midt-Norges prosjektportefølje, bakgrunnsdokumenter og prosjektdeltakerens vurderinger tilsier at Regionalt forskningsfond Midt-Norge i stor grad leverer resultater i tråd med målsettingene for regionale forskningsfond og har fulgt opp alle intensjonene i tildelingsbrevene fra fylkeskommunene. Regionalt forskningsfond Midt-Norge har utløst nye forskningsprosjekter som ikke ellers ville ha funnet sted. Regionalt forskningsfond Midt-Norge mobiliserer bedrifter og kommuner uten tidligere forskningserfaring. Uten støtte fra RFFMN ville hovedtyngden av prosjektene ikke blitt gjennomført eller ville hatt mindre skala evt blitt gjennomført senere. Prosjektene kaster like mye av seg som andre forskningsprosjekter. Prosjektene har et forsknings- og innovasjonsinnhold om lag i tråd med andre forskningsprogram og forskningsresultatene underbygger at RFFMN supplerer nasjonale forskningsprogram.

Regionalt forskningsfond Midt-Norge oppfattes som en lett tilgjengelig og effektiv organisasjon, som lite byråkratisk og enklere å forholde seg til enn både Forskningsrådet og andre regionale forskningsfond. Ingen er misfornøyde med søknadsbehandlingen, og de fleste er fornøyde med rask tilbakemelding. Det oppleves som positivt å ha en nærhet til beslutningstakere og at det regionale fokuset til RFFMN gjør fondet relevant. Det oppfattes positivt med brede utlysninger som gjør at søkerne selv kan forme prosjektene, slik de selv mener er best.

Mottakerne av støtte fra Regionalt forskningsfond Midt-Norge sier at økt kompetanse er det viktigste resultatet for både prosjektlederne og samarbeidspartnerne, men også ny teknologi og styrket konkurranseevne er betydningsfulle resultater. Av prosjektledere for avsluttede prosjekter mener de fleste at prosjektet representerer en ny FoU-retning for eget kunnskapsområde, eller for virksomheten og 85 % av prosjektene har ifølge prosjektlederne ført til innovasjoner. Det er produktinnovasjoner og organisasjonsinnovasjoner som forekommer mest. Av prosjektlederne for avsluttede prosjekter svarer de fleste at FoU-samarbeid med prosjektpartnere har fortsatt etter prosjektavslutning.

5. Prosjekthistorier

Fondet har så langt finansiert 271 prosjekter og i dette kapitlet formidles noen resultater fra tre av dem.

5.1 Overvekt blant bygdebarn.

Norsk senter for bygdeforskning har sett nærmere på skole- og helsepersonells oppfatninger av årsaker til overvekt blant bygdebarn og ulike måter å håndtere det på. I studien blir det blant annet pekt på utfordringer knytta til bygda som fysisk og sosialt bosted samt «kosekultur» og gamle tradisjoner.

Prosjektleder Reidun Heggem sier at årsaksforklaringene til overvektsproblemene på bygda er komplekse og sammensatte. Overvekt er ikke bare et spørsmål om foreldrenes økonomi, utdanning og sivilstatus, det handler også om geografi og den kulturelle og sosiale praksisen på stedet.

En grunnleggende oppfatning som kom til syne i prosjektet, var at overvektsutfordringer blir definert, håndtert og kommunisert fra et urbant perspektiv og sett på med urbane briller. Det oppleves som at bygda har fått et stempel som umoderne og «harry», noe som kan skape et grunnlag for en generell, kulturell motstand mot helsemyndighetene og annen offisiell ekspertkunnskap. Rådene fra helsemyndighetene blir da oppfattet som et angrep på egne verdier og livsstil.

Et eksempel på en slik verdi er tradisjonen med å servere noe godt når naboen dropper innom på besøk. Videre at man skal ha med hjemmebakte kaker til ulike arrangement. Over lang tid har man bygd opp et system rundt «kos» som er koblet til skikk og bruk på bygda. Det er krevende å gjøre noe med sammenhengen mellom «kos» og overvekt, og samtidig unngå å omdefinere en fellesskapsbyggende tradisjon til noe som påkaller pekefingeren. For mange bygdefolk handler det om å distansere seg i forhold til byen og kjøpakaka, og om å ha kompetanse på høflighet og hjemmebakst. Det handler om identitet.

En annen årsak til overvekt blant bygdebarn handler om lange avstander og farlige veier. På bygda kjører foreldre oftere barna til skole og fritidsaktiviteter da det er mangel på gang- og sykkelveier. I lys av dette er det helt avgjørende at man planlegger bedre og legger forholdene til rette for fysisk aktivitet.

Heggem mener at vi trenger mer samfunnsvitenskapelig forskning på feltet. Tall og statistikk avdekker problemet, men det gir oss ikke en dypere forståelse for hvordan vi kan forebygge overvekt og fedme blant bygdebarn. Prosjektet peker på at overvektsproblemene må løses av tverrfaglige team – og det er viktig at hjelpeapparatet har kjennskap både til familiene, stedet og det mulighetsrommet som omgir ungene. Vi må forstå hvordan stedet og kulturen påvirker deres handlinger – og hvordan berørte familier kan endre praksis.

Kvalifiseringsprosjektet er et første skritt på veien til å utvikle ny kunnskap om overvekt hos barn i norske distriktskommuner. Prosjektteamet har søkt om videreføring i Forskningsrådets program «Bedre helse og livskvalitet gjennom livsløpet» og i Horisont 2020 «How to tacle the childhoodobesity epidemic».

Fakta:
Prosjekttittel: Overvekt blant bygdebarn.
Prosjektansvarlig: Norsk senter for bygdeforskning as Prosjektpartnere: St Olavs hospital, NTNU/HUNT og Sør-Trøndelag fylkeskommune
Prosjektperiode: 2015-16 Støtte fra RFFMidt: kr 500 000

5.2 Produksjon av Polychaeta til bruk som mulig ingrediens i fôr til havbruksnæringen.

Bedriften Agrimare Bio AS fra Ålesund har fått støtte av RFF Midt Norge til å finne ut hvordan de kan produsere ingredienser til fôr i havbruksnæringen basert på flerbørstemark (Polychaeta). Marken skal dyrkes i næringsrikt slam fra akvakultursektoren.

Sintef bistår bedriften med å gjennomføre laboratorieforsøk og analyser som skal brukes som grunnlag for å konkludere med valg av egnet produksjonsmetode, og hvordan en best mulig tilfredsstiller krav til både næringsinnhold og bærekraft i produksjonsprosessen.

AgriMare Bio er en nyetablert bedrift i 2017 som opprinnelig startet opp som en studentbedrift ved NTNU i Ålesund. Bedriften som har tre ansatte, mottok først støtte fra MobPro til å foreta forundersøkelser av slamkvalitet og forskningsbehov, før de søkte og satt i gang et kvalifiseringsprosjekt i RFF. Bedriften har søkt og mottatt støtte i forskningsrådet til et hovedprosjekt i Bionær-programmet.

Fakta:
Prosjekttittel: Produksjon av Polychaeta til bruk som mulig ingrediens i for til havbruksnæringen.
Prosjektansvarlig: Agrimare Bio as Prosjektpartnere: Sintef Ocean as
Prosjektperiode: 2017 Støtte fra RFFMidt: kr 500 000

5.3 Gårdspensjonat gir livskvalitet og mestring

Maurtuva Gårdspensjonat er et tilbud til yngre personer som rammes av demens. Tilbudet har fokus på økt livskvalitet og mestring både for personene med diagnosen kognitiv svikt, og de pårørende. Her er det både trivselsaktiviteter, pusterom, refleksjonsmuligheter og kunnskapspåfyll.

TFoU følger prosjektet og bygger kunnskap om arbeidsmetodikken og hvordan tilbudet påvirker mestringsevne og livskvaliteten for alle berørte. I prosjektet utprøves et tilbud som er spesielt tilpasset yngre personer med demens i en tidlig fase av sykdommen. Dette fordi behovene til yngre personer som får diagnosen kognitiv svikt er annerledes enn for eldre personer. Noen er yrkesaktive, de er fysisk sprekere, nettverket er større og de pårørende er også yngre.

Forskningen i prosjektet ser på arbeidsmetodikken, og spesielt på hvordan nærnettverket og pårørende involveres i opplegget. Maurtuva Vekstgårds arbeidsmetode er en individrettet og målrettet inkludering av nærnettverket og delvis frivillige som ressurs i den tidlige fasen av sykdomsløpet, hvor forskning viser at noen opplever tilbaketrekking fra familie og venner. Dette gjør arbeidsmetoden meget interessant fra et demensfaglig ståsted uttaler forskerne.

Myndighetene er tydelig på at det framover vil være nødvendig med flere typer tilbud innen demensområdet. Sannsynligvis vil de pårørende og nærnettverket få en viktigere rolle som et tillegg til den omsorgen det offentlige tilbyr.

Maurtuva Gårdspensjonat samarbeider med Sykehuset Levanger og kommunene Snåsa, Inderøy, Verdal, Levanger og Stjørdal når det gjelder rekruttering av brukere. Andre samarbeidspartnere er Nasjonalforeningen for folkehelsen og Inderøy sanitet.

Fakta:
Prosjekttittel: Livskvalitet og samhandling med Ovalt Pensjonist-Pensjonat, Maurtuva Vekstgård
Prosjektpartnere: Trøndelag Forskning og Utvikling AS
Prosjektperiode: 2017/2018 Støtte fra RFFMidt: kr 500 000

Vedlegg 1. Oversikt over personer i fagpanelene i 2017.

VÅR-2017

Panel Fornybar energi og miljøteknologi: Ola Kolseth Dalen, Nord-Trøndelag Fylkeskommune; Ketil Valde, Møre og Romsdal fylkeskommune; Per Erik Sørås, Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Panel Marin: Jørn Ekrem, Nord Trøndelag Fylkeskommune; Sigurd Bjørgo, Sør-Trøndelag fylkeskommune; Lisbeth Nervik, Møre og Romsdal fylkeskommune.

Panel Maritim (olje/gass): Lars Sandnes M&R fylkeskommune, Tom-Ivar Bern, Innovasjon Norge Sør-Trøndelag; Knut Viggo Larsen, Nord Trøndelag

Panel Mat: Liv Gystad, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag; Arnold Hoddevik, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Siv Merethe Gederås Belbo, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.

Panel offentlig sektor: Trude Mathisen, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag; Oddny Wiggen, Møre og Romsdal fylkeskommune, Eistein Guldseth, Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Panel Annet: Øyvind Herse, Kari Merete Andersen, Arild Egge, Frank Sandnes og Linda Bye, alle fra sekretariatet.

Panel Omstillingsmidlene: Håvard Risnes og Mari Klokk Leite Innovasjon Norge M&R, Arthur Almestad Forskningsrådet og Kari Merete Andersen RFFMN

HØST-2017

Panel Fornybar energi og miljøteknologi: Ola Kolseth Dalen, Nord-Trøndelag Fylkeskommune; Ketil Valde, Møre og Romsdal fylkeskommune; Per Erik Sørås, Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Panel Marin: Jørn Ekrem, Nord Trøndelag Fylkeskommune; Sigurd Bjørgo, Sør-Trøndelag fylkeskommune; Rebekka Varne, Møre og Romsdal fylkeskommune.

Panel Maritim (olje/gass): Tom-Ivar Bern, Innovasjon Norge, Trøndelag, Jørn Ekrem, Nord-Trøndelag fylkeskommune, Lars Sandnes, Innovasjon Norge, Møre og Romsdal.

Panel Mat: Bjarne Øygard Innovasjon Norge M&R, Odd Arne Bratland, Sør Trøndelag fylkeskommune, Siv Merethe Belbo, Nord-Trøndelag fylkeskommune.

Panel offentlig sektor: Sigrid Hynne, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag; Oddny Wiggen, Møre og Romsdal fylkeskommune; Karen Havdal, Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Panel Digitalisering: Ola Kjelvik, Nord Trøndelag Fylkeskommune, Eistein Guldseth, Sør-Trøndelag fylkeskommune; Kristoffer Singstad, Møre og Romsdal fylkeskommune.

Panel Annet: Øyvind Herse, Linda Bye, Arild Egge, Frank Sandnes og Kari Merete Andersen, alle fra sekretariatet.

Panel Ekstramidlene: Håvard Risnes og Mari Klokk Leite Innovasjon Norge M&R, Arthur Almestad Forskningsrådet og Kari Merete Andersen RFFMN

Vedlegg 2. Prosjekter finansiert av RFFMN inkl. omstillingsmidler (2017).

Prosjekttittel (enkelte prosjekttitler er forkortet)	Prosjektansvarlig
Ordinære bevilgninger RFF MIDT	
Økt taleforståelse i klasserommet	ARMONI AS
KOMmunal TILrettelegging for TAREdyrking i kystsonen	HERØY KOMMUNE
Optimalisering av holdbarhet for sukkertare	MØREFORSKING ÅLESUND
Livskvalitet og samhandling med Ovalt Pensjonist-Pensjonat	MAURTUVA VEKSTGÅRD AS
Optimert mikroalge til copepodeproduksjon	C-FEED AS
Reduksjon av energiforbruk i mikroprosessorer	MYWO AS
Ny produksjonsmetode for passive brannventiler	SECURO AS
Ny metode for utredning av søvnapné	MODE SENSORS AS
Trøndersk ølgjær: isolering og karakterisering av trøndersk villgjær	NTNU
Opprinnelsestesting omega-3-konsentrater	ORIVO AS
URBANIA. Et referanseprosjekt i Midt-Norge innen fysisk bomiljø	AHA EIENDOM AS
Beredskapsteam mot mobbing (BMM)	PPT SUNNDAL, TINGVOLL OG NESSET
Læringsteknologi for elevar med Asperger- og Tourettes syndrom	ULSTEIN KOMMUNE
Konseptvalg for ny produksjonsmetode av jernløse statorer	ALVA INDUSTRIES AS
HUNT Én Helse- et unikt pionerprosjekt	NTNU
Produksjonsbiologi for Arktisk røye i RAS	NINA
Hverdagsmestring og brukermedvirkning	NORD UNIVERSITET
Barkekstrakt som middel mot koksidiose hos lam	NORSØK
Uhensiktsmessig legemiddelhåndtering i kommunehelsetjenesten	NORD UNIVERSITET
Etisk kompetanse i kommunehelsetjenesten	Senter for omsorgsforskning Midt-Norge
Automatisk og spillbasert språkopplæring	SOUNDS GOOD AS
Levendelagring og påvekst av vanlig strandsnegler	STATSNAIL AS
Bruk av tørket slam fra settefiskanlegg som gjødsel i Norsk landbruk	NIBIO ÅS
Sterilization of a disposable medical device for patient testing	GLUCOSET AS
Sammen på tvers	BYGGMESTERAN AS
Omstillingsmidler Møre og Romsdal	
Applikasjon for automatisert tilstandsvurdering	AXBIT AS
Erosion protection – the need for new coatings	POWDER TECH AS
Internasjonalt Stolkonsept	SYKKULVEN STÅL AS
Infeed, støping med bruk av induksjon	OSHAUG METALL AS
Allmenningens virtuelle skip	ÅKP AS
Fjernstyrte undervassfarkostar	RUNDE MILJØSENTER AS
Støttesystem for dykkerledere	ABSYSS AS
An Integrated Sensor Fusion System	OSC AS
Omstillingsstrategi for leverandører til petroleumsindustri	ALPA AS
Simulation Led Rapid Prototyping	DEEP TEK AS
Omstilling treforedlingsbedrifter	SIV INDUSTRIINKUBATOR
Gjær som proteinkilde til laksefôr	BIOCLUSTER
UAS for forsvars- og sikkerhetsmarkedet	GRIFF AVIATION
Produksjon av børstemark som ingrediens i fôr*	AGRI MARE BIO
Evakueringsløsning for kantrede og havarerte skip*	ABD SHIP EVACUATION SYSTEM AS
Uavbrutt kjølekjedekontroll av levende skalldyr*	SILVER SEAFOOD
Optimalisert råstoffbehandling og produktkvalitet fra sukkertare*	MØREFORSKNING

*søkt på den ordinære RFF-utlysningen høsten 2017, men bevilget av omstillingsmidlene

REGIONALE FORSKNINGSFOND
MIDT-NORGE

www.regionaleforskningsfond.no/midtnorge